

RIKSDAGENS SVAR 95/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om registrerat partnerskap

Ärende

Regeringen har till 2000 års riksdag överlämnat sin proposition om registrerat partnerskap (RP 200/2000 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 15/2001 rd).

Beslut

Nu församlade riksdag har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen tillkännager de behöriga myndigheterna följande ställningstaganden för iakttagande:

— Lagen om registrerat partnerskap gäller inte sådana samboende personer av

samma kön som inte registrerar sitt förhållande.

— Bestämmelserna om äktenskapsliknande förhållanden i lagstiftningen, särskilt i social- och skattelagstiftningen, kan inte utifrån lagen om registrerat partnerskap tillämpas på samboende personer av samma kön.

— Om det senare framkommer motiverade grunder för att ändra inställningen till saken, får det inte ske genom enskilda tolkningsbeslut av förvaltningsmyndigheterna, utan det krävs omsorgsfull utredning om var och vilken typ av åtgärder som måste sättas in för att förändra situationen och för att skapa en ny enhetlig praxis samt för att genomföra åtgärderna.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om registrerat partnerskap

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Registrering av partnerskap

1 §

Två personer av samma kön vilka vardera fyllt 18 år kan låta registrera sitt partnerskap på det sätt som föreskrivs i denna lag.

2 §

Ett partnerskap får inte registreras, om

1) den ena parten i parförhållandet redan är registrerad partner eller är gift, eller

2) parterna i parförhållandet är släkt med varandra på ett sådant sätt att släktskapet enligt 7—9 § äktenskapslagen (234/1929) är ett hinder mot äktenskap.

Med motsvarande tillämpning av vad som föreskrivs i 8 och 9 § äktenskapslagen, kan justitieministeriet trots ett på släktskap grundat hinder mot registrering av ett partnerskap ge tillstånd till registreringen.

3 §

Magistraten skall undersöka om det finns något i lag föreskrivet hinder mot registrering av ett partnerskap. Vid prövning av hinder mot registreringen gäller i övrigt vad som i 11—13 § äktenskapslagen föreskrivs om prövning av hinder mot äktenskap.

4 §

Ett partnerskap registreras av en myndighet som har rätt att förrätta borgerlig vigsel.

En i 1 mom. avsedd myndighet får inte registrera ett partnerskap, om den känner till en omständighet som utgör hinder mot registrering eller om den konstaterar att någondera av parterna på grund av rubbat sinnestillstånd inte förmår inse sakens betydelse.

En i 1 mom. avsedd myndighet skall före registrering av ett partnerskap försäkra sig om att hinder mot registreringen prövats på det sätt som föreskrivs i 3 §. Registrering av ett partnerskap får inte förrättas, om det förflutit mer än fyra månader från det intyget över hindersprövning utfärdades.

5 §

Ett partnerskap registreras så att vardera parten i ett parförhållande i närvaro av en i 4 § 1 mom. avsedd myndighet tillsammans undertecknar en registreringshandling, varefter myndigheten bestyrker handlingen med sin namnteckning.

6 §

Registreringen av ett partnerskap är ogiltig, om den inte har förrättats på det sätt som föreskrivs i 5 § eller om partnerskapet inte har registrerats av en myndighet som avses i 4 § 1 mom.

Republikens president kan på synnerligen vägande skäl besluta att en registrering som enligt 1 mom. är ogiltig likväl skall anses vara giltig. En ansökan om detta kan göras av vardera parten i ett partnerskap eller, om någondera av dem avlidit, av dennes arvingar.

2 kap.

Upplösning av registrerat partnerskap

7 §

Ett registrerat partnerskap upplöses då den ena parten i partnerskapet avlider eller dödförklaras eller genom domstolsbeslut.

Beträffande upplösning av ett registrerat partnerskap gäller vad som i äktenskapslagen föreskrivs om äktenskapsskillnad.

3 kap.

Registrerat partnerskaps rättsverkningar

8 §

Registrering av ett partnerskap har samma rättsverkningar som ingående av äktenskap, om inte något annat föreskrivs.

Upplösning av ett registrerat partnerskap har samma rättsverkningar som upplösning av äktenskap, om inte något annat föreskrivs.

En bestämmelse om äktenskap i en lag eller en förordning tillämpas också på ett registrerat partnerskap, om inte något annat föreskrivs.

En bestämmelse om make i en lag eller en förordning tillämpas också på en part i ett partnerskap som avses i denna lag, om inte något annat föreskrivs. På parter i ett parförhållande vilka ämnar registrera sitt partnerskap tillämpas vad som föreskrivs om förlovade, om inte något annat föreskrivs.

9 §

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i lagen om faderskap (700/1975) som gäller konstaterande av faderskap på grund av äktenskap och inte heller andra sådana bestämmelser som gäller make enbart på grund av dennes kön.

På ett registrerat partnerskap tillämpas inte de bestämmelser i adoptionslagen (153/1985) som gäller makes rätt att adoptera barn och inte heller bestämmelserna i namnlagen (694/1985) om makes släktnamn.

4 kap.

Bestämmelser som hör till den internationella privaträtten

10 §

Ett partnerskap får registreras i Finland endast om

1) åtminstone den ena parten i parförhållandet är finsk medborgare och är bosatt i Finland, eller

2) vardera parten i parförhållandet har varit bosatt i Finland under de två år som omedelbart föregår registreringen.

Med finskt medborgarskap jämställs vid tillämpningen av 1 mom. medborgarskap i en sådan främmande stat vars lagstiftning ger möjlighet att registrera partnerskap med i huvudsak samma rättsverkningar som föreskrivs i denna lag. Om sådana stater meddelas genom förordning av statsrådet.

11 §

Rätten att registrera ett partnerskap inför en finsk myndighet bestäms enligt finsk lag.

12 §

Ett registrerat partnerskap mellan två personer av samma kön som registrerats i en främmande stat är giltigt i Finland, om det är giltigt i den stat där registreringen förrättades.

13 §

Ett ärende som gäller upplösning av ett registrerat partnerskap kan prövas i Finland, om

1) registreringen av partnerskapet har förrättats i Finland, eller

2) en part i partnerskapet har en sådan anknytning till Finland att en finsk domstol vore behörig i ett äktenskapsskillnadsärende enligt 8 § lagen angående vissa familjerättsliga förhållanden av internationell natur (379/1929).

14 §

På giltigheten av ett beslut som meddelats i en främmande stat om upplösning av ett registrerat partnerskap tillämpas vad som i 11 och 12 § lagen angående vissa familjerättsliga förhållanden av internationell natur föreskrivs om giltigheten i Finland av beslut som i en främmande stat meddelats om upplösning av äktenskap.

15 §

Med avvikelse från det som i 8 § föreskrivs om registrerat partnerskaps rättsverkningar skall på ett registrerat partnerskap inte tillämpas den i Stockholm mellan Finland, Danmark, Island,

Norge och Sverige avslutade konventionen, innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap (FördrS 20/1931) eller lagen om godkännande och verkställighet av nämnda konvention (413/1931).

5 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

17 §

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 28 september 2001